

Дистанційна освіта для дошкільнят

У ситуації, в якій сьогодні опинилася Україна і весь світ, стає питання організації освітнього процесу в умовах карантину. В школах це питання вирішується за допомогою дистанційного навчання. Чи потрібна така робота в закладах дошкільної освіти? Чи можливо організувати таку роботу в закладах дошкільної освіти? Чи є для цього нормативні підстави?

Тож, чи потрібна така робота?

Під час карантину батьки повинні тримати дітей в ізоляції і це викликає певну тривожність у малюків, адже їх звичний ритм життя порушений, немає спілкування з однолітками, немає можливості побігати досхочу на дитячому майданчику.

Карантин – це не канікули та не відпустка. Відповідно до статті 3 Закону України «Про дошкільну освіту» Держава надає всебічну допомогу сім'ї у розвитку, вихованні та навчанні дитини; забезпечує доступність і безоплатність дошкільної освіти в державних і комунальних закладах дошкільної освіти у межах державних вимог до змісту, рівня й обсягу дошкільної освіти (Базового компонента дошкільної освіти) та обов'язкову дошкільну освіту дітей старшого дошкільного віку. А статтю 11 Закону України «Про освіту» визначено, що «метою дошкільної освіти є забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок». Тому заклади дошкільної освіти продовжують здійснювати роботу щодо всебічного розвитку малюків.

Чи можливо організувати роботу з дистанційного навчання в закладах дошкільної освіти?

У статті 9 Закону України «Про освіту» відмічено, що однією з форм здобуття освіти є дистанційна форма здобуття освіти. Вона визначається, як «індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій». Але чи є придатною ця форма роботи для дітей дошкільного віку?

У листах МОНУ від 11.10.2017 № 1/9-546 «Методичні рекомендації щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» та від 27.09.2010 № 1/9-666 «Про організацію роботи з дітьми п'ятирічного віку» зазначено, що «оперативно обмінюватися інформацією з батьками найзручніше в Інтернеті. У пригоді стануть сторінки сайтів закладів дошкільної освіти, електронне листування, онлайн-спілкування у закритій групі в соціальних мережах тощо» та відмічена важливість «розроблення та запровадження медіа-освіти, створення інформаційних дошкільних програм, зокрема "Електронної пошти для батьків" з питань розвитку дітей п'ятирічного віку». Це все стосується взаємодії з батьками та дає змогу навчити їх проводити час з дитиною з користю.

Але педагоги мають змогу не тільки інформувати батьків, а й проводити освітню роботу з дітьми. Лише необхідно дотримуватись вимог Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 24.03.2016 № 234 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 квітня 2016 № 563/28693 з метою запобігання проблемам зору та серцево-судинним захворюванням.

У розділі XII «Вимоги до розпорядку дня і навчання, організації життєдіяльності, рухової активності дітей» зазначено, що «перегляд розважальних телепередач, мультфільмів і діафільмів для дітей дошкільного віку допускається не частіше 1 разу на день. Тривалість перегляду розважальних телевізійних передач не повинна перевищувати 20 хвилин на день для дітей 3-4 років і 30 хвилин для дітей 5-6 років»

А у разі, коли дитині необхідно взаємодіяти з гаджетами, дотримуватись таких правил: «Заняття з використанням комп'ютерів дозволяється проводити для дітей старшого дошкільного віку два рази на тиждень (не більше одного разу протягом дня). Безперервна тривалість роботи з комп'ютером не повинна перевищувати 10 хвилин. Після занять з дітьми проводять зорову гімнастику. Для дітей з хронічними захворюваннями; дітей, що часто хворіють; після перенесених захворювань (протягом 2 тижнів); дітей з порушеннями зору тривалість занять з комп'ютером зменшується до 5-7 хвилин.

Для роботи з комп'ютером необхідно забезпечити раціональну організацію робочого місця: меблі повинні відповідати зросту дитини, верхня горизонталь екрана відеомонітора повинна знаходитися на рівні очей, відстань від очей до екрана – не менше 50 см.

Заняття з використанням електронних технічних засобів навчання (далі – ТЗН) з дітьми молодшого та середнього дошкільного віку проводяться у разі згоди батьків не більше 10 хвилин. Для дітей старшого дошкільного віку безперервна тривалість занять з використанням ТЗН (інтерактивні дошки, відеопроєктори тощо) не повинна перевищувати 15 хвилин».

То як доцільніше організувати цю роботу?

Дистанційне навчання відбувається по-різному, стандартизований підхід до всіх тут не спрацює. В дошкільних закладах взаємодія з родинами в умовах впровадження дистанційної освіти можлива у форматі «педагог – батьки – дитина». Це пов'язане з несформованістю багатьох навиків у дітей, таких як опанування самостійного читання, вміння роботи з ІКТ, самоорганізації тощо.

При організації такої форми роботи з дошкільниками батьків лякає та відштовхує те, що:

- за умови власної роботи, дистанційного навчання дітей-школярів, у них не буде часу та сил виконувати завдання ще й з дошкільником,
- небажання дитини займатися з батьками,
- забагато фото-звітувань про виконану роботу,
- необхідність дотримуватись конкретного часу занять,
- псування зору дітей тощо.

Завданням педагога стає необхідність отримати підтримку батьків. Для цього необхідно створити комфортні умови і для них. Необхідно продумати роботу так, щоб батьків зацікавила можливість виконувати завдання у зручний час, надання можливості дитині поспілкуватися з друзями, підвищення інтересу малюка до знань запропонованою цікавою добіркою завдань тощо.

Інструментами спілкування при дистанційному навчанні можуть бути:

- **Електронна пошта** – це стандартний сервіс Інтернету, що забезпечує передавання повідомлень, як у формі звичайних текстів, які в інших формах (програмах, графіці, звуках, відео) у відкритому чи зашифрованому вигляді.
- **Форум** – найпоширеніша форма спілкування. Модератор форуму реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Програмне забезпечення форумів дозволяє приєднати різні файли певного розміру. Кілька форумів можна об'єднати в один великий.
- **Чат** – спілкування користувачів мережі в режимі реального часу, засіб оперативного спілкування людей через Інтернет. Є кілька різновидів чатів: текстовий, голосовий, аудіо-, відеочат. Найбільш поширений текстовий чат. Голосовий чат дозволяє спілкуватися за допомогою голосу, що під час за дистанційною формою є важливим моментом
- **Відеоконференція** – це конференція реального часу в on-line режимі. Вона проводиться у визначений день і в призначений час. Для якісного проведення відеоконференції необхідна її чітка підготовка: створення програм, своєчасна інформація на сайті і розсилка за списком. Відеоконференція – один із сучасних способів зв'язку, що дозволяє проводити заняття у «віддалених групах», коли вихованці та вихователь знаходяться на відстані. Отже, обговорення відбувається у режимі реального часу. Вихователь і діти можуть бачити один одного.
- **Блог**. Це форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей. Наприклад, автор розміщує публікацію у блозі, та дає можливість іншим прочитати і прокоментувати розміщений матеріал.
- **Соціальні мережі** Telegram та Viber дозволяють створювати закриті та відкриті канали, групи, чати, обговорення тем, завдань, проблем, інформації.

Наразі вже багато закладів дошкільної освіти впроваджують дистанційне навчання, де **робота здійснюється таким чином:**

- Найпоширенішою практикою є створення в соціальній мережі Viber групи для батьків та надання рекомендацій щодо здійснення освітньої роботи за окремими темами (фото-, аудіо-, відео-, письмово тощо) та отримання фотозвітів,
- Надсилання посилань на сторінки з розвиваючими завданнями, аудіоказками, піснями, поробками, фізичними вправами в мережі Інтернет,
- Надсилання відео-роликів за темами занять,
- Проведення конкурсів, марафонів, флешмобів,
- Он-лайн спілкування з дітьми,
- Відео-конференції з групою дітей,
- Створення та використання Ютуб-каналів.

Освітню роботу в умовах дистанційного навчання здійснюють не лише вихователі. До цієї роботи долучаються вчителі-логопеди, інструктори з фізкультури, музичні керівники, практичні психологи тощо.

Особливістю навчання дошкільнят, є необхідність включення в навчальну діяльність ігор (дидактичних, предметних, розвивальних).

Звертаємо увагу на те, що освітню роботу з дітьми необхідно здійснювати систематично. Дистанційне навчання доцільно проводити через інтерактивні навчальні матеріали, через соціальні мережі, через освітні платформи, електронні сервіси та додатки тощо.

Особливого значення для психологічного розвантаження малюків набувають зустрічі в режимі реального часу за допомогою гаджетів. Такі зустрічі доречно проводити 2 рази на тиждень у групах передшкільного віку, а саме: з дітьми молодшого та середнього дошкільного віку (у разі згоди батьків) – не більше 10 хвилин, з дітьми старшого дошкільного віку – до 15 хвилин. Пропонуємо проводити заняття в режимі он-лайн конференції за таким графіком: молодший дошкільний вік – понеділок, середа з 10.00, середній дошкільний вік – вівторок, п'ятниця з 10.00, старший дошкільний вік – вівторок, четвер з 10.30.

Найзручнішим для проведення занять у форматі відеоконференцій є платформа Zoom (Безкоштовний обліковий запис дозволяє проводити відеоконференцію тривалістю 40 хвилин. Програма відмінно підходить для індивідуальних і групових занять, в неї можна заходити як з комп'ютера, так і з планшета з телефоном. До відеоконференції може підключитися будь-хто, що має посилання, або ідентифікатор конференції. Захід можна запланувати заздалегідь, а також зробити повторюване посилання, тобто для постійного заняття в певний час можна зробити одне і те ж посилання для входу. **Переваги:**

- Відмінний зв'язок.
- Відео та аудіо зв'язок з кожним учасником.
- У Організатора є можливість вимикати і включати мікрофон, а також вимикати відео і запитувати включення відео у всіх учасників.
- Можна увійти в конференцію як учасник з правами тільки для перегляду.
- Можна ділитися екраном (screensharing) вже зі звуком.
- Демонстрацію екрану можна поставити на паузу.
- Більш того, можна ділитись не всім екраном, а тільки окремими додатками, наприклад, включити демонстрацію браузера.
- В налаштуваннях можна надати всім учасникам можливість ділитися екраном, або включити обмеження, щоб робити це міг тільки організатор.
- В платформу вбудована інтерактивна дошка, можна легко і швидко перемикатися з демонстрації екрану на дошку.)

Для дієвої організації дистанційного навчання пропонуємо наступний алгоритм:

1. Сплануйте роботу. Для цього визначте навчальний кінцевий результат, якого хочете отримати від малюків. Поставте собі три запитання: Чому я хочу навчити дітей? Яким чином вони досягнуть бажаних результатів? Яким чином я зможу допомогти їм досягнути бажаних результатів?

2. Створіть навчальні матеріали. Організувати навчальну діяльність вихованців дистанційно – це надати допомогу самостійно розібратися із тим, чого вони не знають і не вміють. Для цього у малюка повинні бути навчальні матеріали та завдання, посилені для його вікової групи. До навчальних матеріалів додавайте інструкції з використання, зазначайте час на виконання, рекомендації та підказки. Також, на допомогу батькам можна розмішувати мультимедійні матеріали

– презентації, відеоролики, посилання, які допоможуть у вивченні зазначеної теми. Необхідно надати батькам перелік інтернет-джерел, які сприятимуть легшому засвоєнню матеріалу.

3. Враховуйте, що не всі вихованці однаково активно можуть бути залучені до освітньої діяльності. Потрібен індивідуальний підхід, це спрощує етап підготовки завдань й дозволяє розкрити творчий потенціал малюків.

4. Продумайте отримання зворотнього зв'язку. Для отримання зворотнього зв'язку радимо використовувати електронну пошту, онлайн-сервіси (наприклад освітню платформу Youtube, Viber, Skype, Whats App, Telegram , ZOOM, тощо).